Ymddiriedolaeth Brifysgol GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru – Crynodeb Archwilio Blynyddol 2025

Dyddiad cyhoeddi: Rhagfyr 2025

Cynnwys

Cynnwys	2
Rhagair	4
Cipolwg ar eich archwiliad	6
Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon	8
Canfyddiadau gwaith archwilio perfformiad	10
Ansawdd archwilio	12
Rhagor o wybodaeth	13

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Nid yw'r Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru a staff Swyddfa Archwilio Cymru'n derbyn unrhyw atebolrwydd mewn perthynas ag unrhyw ddibyniaeth ar y ddogfen hon neu ei defnyddio mewn unrhyw ffordd arall gan unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw ddefnydd gan unrhyw drydydd parti.

I gael rhagor o wybodaeth, neu os oes arnoch angen unrhyw un neu rai o'n cyhoeddiadau mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni dros y ffôn ar 029 2032 0500, neu anfonwch neges e-bost i post@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Rhagair

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Mae'n dda gennyf rannu fy Nghrynodeb Archwilio Blynyddol ar gyfer Ymddiriedolaeth Brifysgol GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (yr Ymddiriedolaeth). Mae'n crynhoi prif ganfyddiadau fy ngwaith archwilio yn 2025 a wnaed i gyflawni fy nghyfrifoldebau dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Darperais farn pa un a oedd y cyfrifon wedi'u paratoi'n briodol ac yn rhoi darlun cywir a theg, ym mhob agwedd berthnasol, a pha un a yw gwariant ac incwm wedi cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd ac yn unol â'r awdurdodau sy'n eich llywodraethu.

Mae fy nhîm archwilio hefyd wedi asesu a yw'r Ymddiriedolaeth wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran sut y mae'n defnyddio adnoddau, ac wedi gweithredu yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy. Wrth wneud hynny, mae fy nhîm archwilio wedi gwneud fy ngwaith asesu strwythuredig blynyddol ac wedi adolygu gwasanaethau gofal brys ac argyfwng a thrawsnewid digidol. Fel a nodwyd yn fy nghynllun archwilio, fe gynhaliwyd yr adolygiadau hyn yn unol â safonau Sefydliad Rhyngwladol y Sefydliadau Archwilio Goruchaf (INTOSAI).

Ar adeg cyhoeddi'r crynodeb hwn, Lefel 1 oedd statws yr Ymddiriedolaeth dan drefniadau uwchgyfeirio ac ymyrryd Llywodraeth Cymru.

Caiff y canfyddiadau archwilio manwl ar gyfer pob un o'm hadolygiadau eu nodi yn y priod adroddiadau y mae fy nhîm archwilio wedi'u cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd trwy gydol y flwyddyn. Mae'r adroddiadau archwilio perfformiad ar gael ar wefan Archwilio Cymru ac mae dolenni pellach ar gael yn y crynodeb.

Dylid rhannu'r Crynodeb Archwilio Blynyddol gyda'r Bwrdd. Byddaf innau wedyn yn trefnu bod crynodeb ar gael i'r cyhoedd ar wefan Archwilio Cymru.

Hoffwn estyn fy niolchgarwch i staff yr Ymddiriedolaeth am eu help a'u cydweithrediad trwy gydol fy archwiliad.

Cipolwg ar eich archwiliad

Cefais y cyfrifon drafft a’r adroddiad blynyddol cyn y terfynau amser y cytunwyd arnynt, sef 2 Mai a 9 Mai 2025 yn y drefn honno. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a’r papurau gwaith yn dda.

Cyn y terfyn amser statudol, sef 30 Mehefin 2025, cyhoeddais farn ddiamod ynglŷn â chywirdeb a thegwch, a barn ddiamod ynglŷn â rheoleidd-dra.

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau nas cywirwyd yn y cyfrifon.

Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i’w nodi.

Canfu fy ngwaith archwilio perfformiad fod y Bwrdd yn cynnal trefniadau llywodraethu a sicrwydd effeithiol, gyda chyfarfodydd yn cael eu rhedeg yn dda ac ymdrechion parhaus i gryfhau goruchwyliaeth ar risgiau strategol. Mae’r Ymddiriedolaeth yn gyson yn cyflawni dyletswyddau ariannol statudol ac yn sicrhau y cymeradwyir ei Chynllun Tymor Canolig Integredig, tra’i bod hefyd wedi pennu amcanion llesiant yn ystod 2025. Fodd bynnag, mae rhaglenni newid mawr yn rhoi pwysau ar ei chapasiti, gan amlygu’r angen am gynlluniau realistig a fforddiadwy. Er gwaethaf ymdrechion mewn gofal brys ac argyfwng, mae mwy o alw ac oedi parhaus yn dal i effeithio ar berfformiad a deilliannau cleifion.

Fe gyflwynodd fy nhîm archwilio nifer o argymhellion i’r Ymddiriedolaeth sy’n canolbwyntio ar gryfhau trefniadau rheoli polisi, gwella adroddiadau i’r Bwrdd a chryfhau ei gwybodaeth mewn perthynas â gwasanaethau gofal brys ac argyfwng amgen.

Mae peth gwaith yn dal heb ei gwblhau o'm Cynllun Archwilio dyddiedig Ebrill 2025. Mae fy nhîm yn disgwyl cwblhau'r mwyafrif o'r gwaith hwn erbyn mis Mawrth 2026.

Canfyddiadau'r archwiliad o'r cyfrifon

Mae paratoi cyfrifon blynyddol yn rhan hanfodol o ddangos stiwardiaeth ar arian cyhoeddus. Mae'r cyfrifon yn dangos perfformiad ariannol y sefydliad ac yn nodi ei asedau net, ei gostau gweithredu net, ei enillion a'i golledion, a'i lifoedd arian parod. Mae fy archwiliad blynyddol o'r cyfrifon hynny'n darparu barn pa un a gafodd y cyfrifon eu paratoi'n briodol ac a ydynt yn rhoi darlun cywir a theg, ym hob agwedd berthnasol, ac ynglŷn â defnydd priodol o arian cyhoeddus ('rheoleidd-dra').

Caiff fy nghyfrifoldebau o ran archwilio'r cyfrifon eu disgrifio yn fy nghyhoeddiadau Datganiad o Gyfrifoldebau, sydd ar gael ar wefan Archwilio Cymru.

Cyflwynwyd y cyfrifon drafft a'r adroddiad blynyddol i'w harchwilio ar 2 Mai a 9 Mai 2025 yn y drefn honno. Roedd hyn yn unol â'r terfynau amser a bennwyd gan Lywodraeth Cymru. Roedd ansawdd y cyfrifon drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn dda ar y cyfan.

Fy marn archwilio

Rhaid i mi adrodd ar faterion sy'n codi o'm gwaith wrth y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu er mwyn iddynt eu hystyried cyn fy mod yn cyhoeddi fy marn archwilio ar y cyfrifon. Adroddais ar y materion hyn yn fy Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon wrth y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd ar 24 Mehefin 2025.

Cywir a theg

Fe wnaed nifer o newidiadau i'r cyfrifon drafft a gododd o'm gwaith archwilio.

Nid oedd unrhyw gamddatganiadau nas cywirwyd.

Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol eraill i'w nodi.

Nid adnabu fy ngwaith unrhyw wendidau perthnasol mewn rheolaethau mewnol (a oedd yn berthnasol i'm harchwiliad), ac ni wnes unrhyw argymhellion.

Deuthum i'r casgliad bod cyfrifon yr Ymddiriedolaeth wedi'u paratoi'n briodol a'u bod yn berthnasol gywir ac fe gyhoeddais farn archwilio ddiamod arnynt.

Rheoleidd-dra

Nid yw'r Ymddiriedolaeth ond yn cael derbyn incwm ac ysgwyddo gwariant mewn ffyrdd sy'n dilyn y rheolau a bennwyd gan yr awdurdodau sy'n ei llywodraethu.

Ar ben hynny, lle nad yw' Ymddiriedolaeth yn mantoli'r cyfrifon ariannol, mae ei gwariant yn mynd y tu hwnt i'w phwerau i wario ac felly rhaid i mi amodi fy marn ynglŷn â rheoleidd-dra.

Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth ei dyletswydd ariannol gyntaf i adennill costau dros gyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025. Roedd yr holl drafodiadau ariannol perthnasol eraill yn unol â'r awdurdodau ac fe'u defnyddiwyd at y dibenion a fwriadwyd, felly rwyf wedi cyhoeddi barn ddiamod ar reoleidd-dra'r trafodiadau ariannol yng nghyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2024-25. Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth ei hail ddyletswydd ariannol i fod â chynllun tair blynedd cymeradwy.

Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan

Cynhaliais adolygiad o ffurflen Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan hefyd. Deuthum i'r casgliad fod yr wybodaeth gyfunol parti i gontract yn gyson â sefyllfa ariannol yr Ymddiriedolaeth ar 31 Mawrth 2025 a bod y ffurflen wedi cael ei pharatoi yn unol â chyfarwyddiadau'r Trysorlys.

Canfyddiadau gwaith archwilio perfformiad

Asesiad strwythuredig

Fe wnaeth fy nhîm ystyried pa mor dda y mae’r Ymddiriedolaeth yn cael ei llywodraethu ac a yw’n defnyddio ei hadnoddau yn y ffordd orau.

Canfûm fod gan yr Ymddiriedolaeth Fwrdd effeithiol a gefnogir gan drefniadau llywodraethu da. Mae systemau i ddarparu sicrwydd ar gyfer y Bwrdd yn effeithiol ac yn cael eu cryfhau trwy ddatblygu fframwaith sicrwydd y bwrdd ymhellach. Mae cynllun ansawdd newydd yn cael ei roi ar waith, ond mae’n debygol o fod yn her i’w gyflawni heb gyllid wedi’i neilltuo.

Mae gan yr Ymddiriedolaeth Gynllun Tymor Canolig Integredig eglur a chymeradwy ac yn ddiweddar mae wedi cymeradwyo set o amcanion llesiant. Mae gan yr Ymddiriedolaeth nifer sylweddol o raglenni newid ar y gweill, gyda chapasiti cyfyngedig i’w cefnogi. Mae felly’n atal datblygiad rhai cynlluniau corfforaethol am y tro ac yn gohirio rhai gweithgareddau arfaethedig i ddiogelu capasiti ar gyfer blaenoriaethau allweddol.

Fe wnaeth yr Ymddiriedolaeth reol ei chyllid yn dda i gyflawni ei dyletswyddau ariannol allweddol yn ystod 2024-25. Yn gadarnhaol, mae’n lleihau ei dibyniaeth ar arbedion anghylchol. Eto, mae’r Ymddiriedolaeth yn wynebu pwysau ariannol mwyfwy heriol eleni sy’n creu risgiau i gyflawni’r sefyllfa adennill costau a ragwelir ganddi. Fodd bynnag, mae angen eglurhau fforddiadwyedd rhai o gynlluniau strategol yr Ymddiriedolaeth.

Fe wnes i bedwar argymhelliad sy’n canolbwyntio ar y canlynol

- cryfhau trefniadau rheoli polisi;
- gwella adroddiadau ar fframwaith sicrwydd cyfredol y bwrdd;
- eglurhau’r gallu i gyflawni ei gynllun ansawdd; ac
- adrodd ar unrhyw faterion gyda chyflwyno papurau’r Bwrdd a phwyllgorau mewn modd amserol.

Rheoli’r galw am ofal brys ac argyfwng

Fe wnaeth fy nhîm ystyried pa mor dda y mae’r Ymddiriedolaeth yn rheoli’r galw am ofal brys ac argyfwng i leihau pwysau diangen ar y system.

Canfûm fod newidiadau i’r modd y darperir gwasanaethau’n arwain at welliannau o ran rheoli’r galw am ofal brys ac argyfwng, gyda chymorth cynlluniau sy’n eglur ac yn cael eu monitro’n rheolaidd. Fodd bynnag, mae eu heffaith yn cael ei rhwystro gan gyfyngiadau mewn data cydgysylltiedig a mynediad at lwybrau amgen mewn byrddau iechyd yn ogystal â chan lefelau cyson uchel o oedi cyn trosglwyddo gofal mewn Adrannau Argyfwng.

Fe wnes ddau argymhelliad sy’n canolbwyntio ar y canlynol:

- ymdrin â gwybodaeth sy’n hen ar wefan 111 Cymru; a
- gweithio gyda byrddau iechyd i ddiweddaru gwybodaeth ar ei chyfeiriaduron gwasanaethau.

Gwaith archwilio perfformiad sy’n dal i fynd rhagddo

Ar adeg llunio’r adroddiad, roedd yr adolygiadau canlynol o Gynllun Archwilio 2025 yn dal i fynd rhagddynt yn yr Ymddiriedolaeth:

- trawsnewid digidol;
- rheoli ystadau; a
- Gwasanaethau Trafnidiaeth i Gleifion Nad Oes Angen Gofal Mewn Argyfwng Arnynt.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru'n un llwyr. Rydym ni'n credu bod a wnelo ansawdd archwilio â chael pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwylio'r trefniadau hynny. Creffir yn annibynnol ar ein gwaith gan Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr ac mae Cadeirydd ein Bwrdd yn gweithredu fel dolen gyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth gweler ein Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2024.

Ein Pobl

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwyliaeth ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio Dewis y tîm cywir

- Platfform archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technelogol

Sicrwydd annibynnol

- Adolygiadau Ansawdd Allanol
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddiad o wraidd y broblem
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

Rhagor o wybodaeth

Mae gan Archwilio Cymru amrywiaeth o wybodaeth arall i roi cymorth i graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru, ac i barhau i wella'r gwasanaethau a ddarperir i bobl Cymru.

Ewch at ein gwefan i ganfod:

- Ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio mewn cyrff cyhoeddus.
- Gwybodaeth am ein gwaith sydd ar ddod a'n blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad.
- Offer data i'ch helpu i gael dealltwriaeth well am dueddiadau mewn gwariant cyhoeddus.
- Manylion ein gwaith a'n digwyddiadau Arfer Da gan gynnwys rhannu arfer a mewnwelediadau sy'n dod i'r amlwg o'n gwaith archwilio.
- Ein cylchlythyr sy'n darparu diweddariadau rheolaidd i chi ar ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.